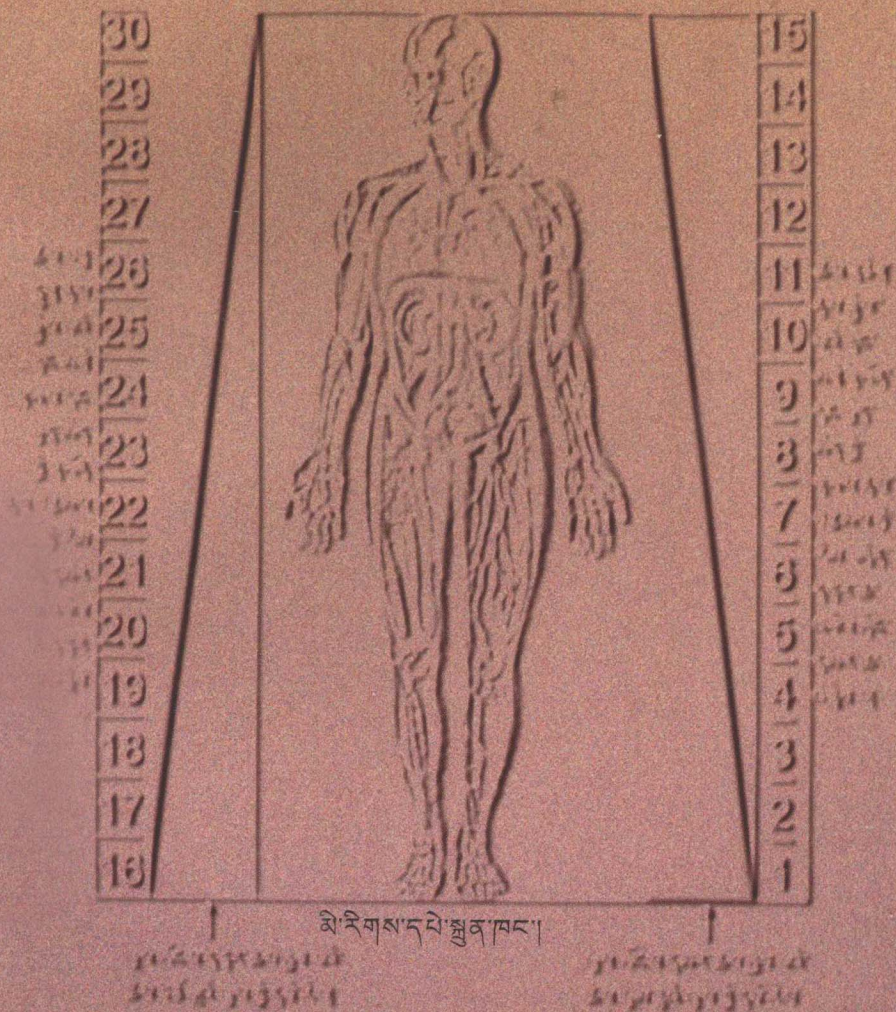

གསེར་བྱ་ལུས་ཀྱི་རྩམ་བཤད།

ཐུབ་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས།

གསེར་བྱ་ལྷན་གྱི་ན

བྱ་བ་བསྟན་པུན་ཆོག་གསེར་བྱ་བཅས་མས།

མི་རིགས་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

藏医人体结构论:藏文/土登平措著. —北京:
民族出版社, 1999. 7

ISBN 7—105—03478—5

I. 藏… II. 土… III. 藏医—人体结构—研究—藏语
IV. R291.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(1999)第 13859 号

民族出版社发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

民族出版社微机照排 迪鑫印刷厂印刷

各地新华书店经销

1999 年 7 月第 1 版 1999 年 7 月北京第 1 次印刷

开本:787×1092 1/32 印张:6.625

印数:0001—4000 册 定价:8.80 元

ཚུམ་སྤྱིག་འགན་འཁུར་པ།

责任编辑：

མདུན་ཤོག་མངོས་རིས།

封面设计：

པར་ཁུས་འགན་འཁུར་པ།

责任校对：

ཆེ་རིང་གཡུ་སྟོན།

次仁玉珍

ཀམ་དོ་ཇེ་ཆེ་རིང་།

吾 要

སྟོལ་ཆོས།

卓 青

གསེ་བུ་ལུས་ཀྱི་ནམ་བཤད།

*

བྱབ་བསྟན་ཕུན་ཆོག་སྤྱི་སྡེ་བཙུགས་པ།

མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་བསྟན་ཞིང་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

(ལེ་ཅིན་རྟོ་མིང་ལི་བྱང་ལམ་ཨང་14པ། སྟུག་ཨང་100013

ཁ་པར་ཨང་གྲངས་64234411—6511)

མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་གི་སྟུལ་འོད་པར་སྤྱིག་ཁང་ནས་པར་བསྟན།

ཉི་ཞིན་པར་ཁང་ནས་པར་བཏབ།

1999ལོའི་ཟླ་7པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྟན།

1999ལོའི་ཟླ་7པར་ལེ་ཅིན་དུ་པར་ཐངས་དང་པོ་བཏབ།

དེབ་ཚད། 787×1092 1/32 དཔར་ཤོག6.625

དཔར་གྲངས་0001—4000 དེབ་རེར་སྒྲོར་8.80

དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།

གསེབ་ཕྱ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། ཞེས་པ་ནི་ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་
ཀྱི་ཆེ་མོ་འི་སློབ་དཔོན་ཀན་བྱབ་བཏུན་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་ལོ་མང་སློབ་
ཁྲིད་གནང་བའི་ཉམས་སྦྱང་དང་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་སྒྲུག་དཔེ་འདི་བྲིས་
གནང་བ་རེད། དེ་བའདི་གཙོ་བོ་གསེབ་རིག་པ་སློབ་གཉེར་གནང་བའི་
ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་
བཤད་རྒྱད་དུ་བཏུན་པའི་ཡུབ་པ་ལུས་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་
དང་། བྱང་དོན་གཙོ་བོ། མངལ་སྒྲུབ་ཆགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་།
འཕེལ་བའི་གོ་རིམ་བཅས་ལ་ཁ་གསལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད་དང་དཔེ་རིས་
གསལ་བཤད་བཅས་དང་། ཁ་ཟས་འཇུ་ཚུལ་དང་དྲངས་སྟྲེགས་འབྲེད་
ཚུལ་གྱི་གནས་དང་གོ་རིམ། ལུས་འཇིག་པའི་ལྟས་ཉམས་དང་རྩི་ལམ་
རྣམ་འབྱུར་གསུམ་གྱི་སྐོར་ས་འབྱུང་ཚུལ། ལུས་ལ་ནད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
རྒྱུན་དང་། དབྱེ་བ། བྱད་གསོག་ལྡང་ཞི་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དང་། རོ་བོ།
བྱེད་ལས་སོགས་བཤད་རྒྱད་དུ་བཏུན་པའི་ཙ་བའི་དཀའ་གནད་རྣམས་ལ་
གོ་བདེ་ཞིང་ཁ་གསལ་བའི་འབྲེལ་བཤད་བྱས་པར་མ་ཟད། རིག་གནས་
ཀྱི་ཁ་སྐྱབས་མཐོ་དམན་ལ་མ་རྟོད་པ་པོ་དེ་ཡིག་དང་པོ་ད་སྐད་ཤེས་པ་གང་
གིས་བཏུས་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱབ་པ་ཞིག་བྲིས་འདུག་དེས་རྒྱ་ཆེའི་གསེབ་རིག་
ལས་གཉེར་བ་ཚོར་ཕན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སློབ་ཅི་དགོས།

མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

- མཚན་བརྗོད། (1)
- ཡེ་ཤུ་དང་པོ། བོད་ཀྱི་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་། (2)
- གཅིག་ མོག་མར་བོད་ཀྱི་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་། (2)
- གཉིས། མི་རིགས་གཞན་གྱི་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་། (4)
- གསུམ། གསེང་པ་གི་སྒྲིབ་པ་མོག་མར་བོད་ཀྱི་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་། ... (6)
- བཞི། བོད་ཀྱི་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་དང་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་། (8)
- ལྔ། བོད་ཀྱི་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་དང་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་། (9)
- དྲུག་ བོད་ཀྱི་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་དང་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་། (11)
- ཡེ་ཤུ་གཉིས་པ། འབྲུང་བ་བཞི་དང་ཉིས་པ་གསུམ་། (13)
- བཞད་པ། (13)
- གཅིག་ འབྲུང་བ་བཞི་བཞད་པ། (13)
- གཉིས། ཉིས་པ་གསུམ་བཞད་པ། (15)
- ཡེ་ཤུ་གསུམ་པ། ཆ་རྒྱུད་སྒྲིབ་པ་འཛིན་ཆུང་། (19)
- གཅིག་ གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་། (20)
- གཉིས། རིག་པ་འཛིན་ཆུང་གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་། (26)
- གསུམ། གསེང་པ་རིག་པ་འཛིན་ཆུང་། (30)

ལེའུ་བཞི་པ། ལུས་ཆགས་སྒྲུལ་བཤད་པ། (39)

གཅིག ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་བཤད་པ། (40)

གཉིས། ལུས་ཆགས་སྒྲུལ་དངོས་བཤད་པ། (50)

ལེའུ་ལྔ་པ། ལུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ། (63)

གཅིག གནོད་བྱའི་ཁམས་བཤད་པ། (63)

གཉིས། གནོད་བྱེད་ཉེས་པའི་སྒྲོར་བཤད་པ། (69)

ལེའུ་དྲུག་པ། ལུས་ཀྱི་རྩའི་གནས་ལུགས་བཤད་པ།
..... (80)

གཅིག ཆགས་པའི་རྩ་བཤད་པ། (80)

གཉིས། རྩེད་པའི་རྩ་བཤད་པ། (83)

གསུམ། འབྲེལ་བའི་རྩ་བཤད་པ། (85)

བཞི། ཆོའི་རྩ་བཤད་པ། (101)

ལྔ། སྒྲོམ་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བཤད་པ། (106)

ལེའུ་བདུན་པ། རྒྱུད་དང་ཐིག་ལེའི་སྒྲོར་བཤད་པ།
..... (113)

གཅིག རྒྱུད་གི་སྒྲོར་བཤད་པ། (113)

གཉིས། ཐིག་ལེའི་སྒྲོར་བཤད་པ། (118)

ལེའུ་བརྒྱད་པ། ལུས་ཀྱི་འབྲེད་ལེ་དང་ལྷན་ཆད་
བསྟན་པ། (131)

གཅིག ལུས་གནད་འདྲ་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ།
..... (131)

གཉིས།	ལུས་གནད་མིང་གི་སྐོར་ནས་བསྟན་པ།	... (137)
གསུམ།	ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཚད་བསྟན་པ།	 (156)
བཞི།	ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	 (158)
ལེའུ་དགུ་བ།	ལུས་འཇིག་པའི་སྐོར་བཤད་པ།	 (161)
གཅིག	སྤྱི་འཆི་ལྟས་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཆན།	 (161)
གཉིས།	སོ་ཉ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་ལྟས་བརྟག་པ།	
		(164)
གསུམ།	མི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་ལྟས་བརྟག་པ།	
		(167)
བཞི།	ནམ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་ལྟས་བརྟག་པ།	
		(173)
ལྔ།	ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་བཤད་པ།	 (174)
དྲུག	ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་བཤད་པ།	 (176)
ལེའུ་བརྒྱ་བ།	འཕེལ་འགྲིབ་ནད་ཀྱི་སྐོར་བཤད་པ།	
		(178)
གཅིག	ནད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	 (178)
གཉིས།	ནད་སློང་བའི་ཁྱེན་བཤད་པ།	 (179)
གསུམ།	ནད་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ།	 (186)
བཞི།	ཉེས་པའི་མཆན་ཉིད་འཕེལ་བཟང་འབྲུགས་	
	གསུམ་ཀྱི་སྐོར།	 (187)
ལྔ།	ནད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	 (194)

མཚོད་བརྗོད།

སངས་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་ཐུག་པ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་བརྟེན་གྱིས། །
མ་ལུས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ལུས་དང་སེམས། །
མིན་ཡུན་དུ་བདེ་བའི་ཐབས་དམ་པ། །
གསོ་རིག་བདུན་ཅིའི་རྒྱ་མཚོ་ལྗངས་འདི་འབྲིལ། །
ཞིང་འབྲོག་གཉིས་ལྷན་གངས་ཅན་བོད་ལུལ་འདིར། །
ཉིས་པ་གསུམ་ལྷན་ནད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། །
གཉིན་པོ་བཞི་ལྷན་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་། །
མེས་པོའི་ཐུ་བ་བོན་གྱི་མཁས་པས་བསྟན། །
དེ་ལས་བྱུང་བའི་གསོ་རིག་རྒྱ་བོའི་རྒྱན། །
རིམ་བྱུང་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་དགོངས་བཅུད་དང་། །
གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ནས་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་འདིར། །
ཡངས་སུ་འབྲིལ་བས་བྱག་རྩའི་ཆ་གདུང་འཛོམས། །
གཡུ་ཐོག་གསར་རྩིང་རང་བྱུང་ཡབ་སྐུ་དང་། །
བྱང་བྱར་རྣམ་གཉིས་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས། །
དེལ་དམར་བདང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སོགས། །
གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ལྷང་བྱེད་དེ་ཀུན་བཞུགས། །
ཁྱད་པར་ལྗངས་འདིའི་གསོ་རིག་རྒྱ་མཚོ་ལས། །
ཐབས་གནད་རིན་ཆེན་ནོར་བུ་གཅིག་བསྟུས་པའི། །
མན་ངག་ཁྱབ་གདལ་སྤེལ་བའི་བཀའ་དྲིན་ཅན། །
མཁྱེན་གོང་ལ་སོགས་ཉག་ཏུ་རྗེས་དྲན་མཛོད། །

ཡེ་ཤུ་དང་པོ།

ཐོད་ཀྱི་གསེང་པ་རིག་པ་འདི་ལྟ་བུ།

གཅིག་ ཐོག་མར་ཐོད་ཀྱི་གསེང་པ་ལྟར་རྒྱུ་ལ།

ཐོད་འདིར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཐོག་མར་ལྟར་བ་ནས་བཟུང་ལྷན་ལ་
ཕན་ཕྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བཅས་པའི་འགོ་རྒྱུགས་ཡོད་པ་ནི་བཤད་མ་དགོས་
པ་ཞིག་རེད། ཐོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ། བད་ལ་སྤྲ་བ་མ་ཞུ་པ། སྤྲ་
ལ་སྤྲ་བ་རྒྱ་ཁོལ་མ་ཟེར་བ་ལྟར། བསྐྱལ་བ་ལ་ཐོག་གི་དུས་ཚམས་ན་སྤྲ་ལ་
མར་ཁུ་ཁྱུག་ནས་ཁྲག་གཙོད་པ་དང་། ཁ་ཟས་མ་ཞུ་བ་ལ་རྒྱ་ཁོལ་ཆ་པོ་
མང་པོ་འཐུང་ནས་བད་བཅས་ཤེས་པའི་རིག་པ་ལྟར་རྒྱུ་ལྱི་གཏམ་རྒྱུད་
མང་པོ་ཡོད་རེད། དེ་འདྲའི་ཉམས་ཚུང་མང་པོ་ཞིག་མི་རབས་མང་པོ་
བརྒྱུད་ནས་བསགས་པ་དེ་དག་ཚོགས་བརྗེ་མས་བྱས་པ་དེ་ལས་གསེང་པ་གི་
གཞུང་ལྷགས་ལྟར་ཡོད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཉིད་ཅིག་རེད།

ཐོད་ཀྱི་གསེང་པ་གི་གཞུང་སྤྲ་ཤོས་ནི་མིག་སྤར་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པའི་
དཔེ་ཆ་རྣམས་ལས། ཐོན་གྱི་དཔེ་རྒྱུ་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་གསེང་པ་གི་
འདུམ་བཞི་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་ཐོན་གྱི་རྩོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་

གཏུང་སྤྲུལ་དབུད་བྱ་བྱི་ཤེས་ཀྱིས་ཡབ་ཀྱི་ཟིན་ཟིན་ནམས་འཆད་ཉན་དང་
 རྒྱན་འཛིན་སྤེལ་ནས་བརྒྱན་པའི་རྒྱལ་གཞུང་དེའི་མཁུག་བྱང་དུ།
 བཏུད་ཅི་སྤྲོན་གྱི་མདོ་དགའི་བརྒྱན་རིམ་ནི། སངས་རྒྱས་བཞུན་པའི་
 གཙུ་བོ་དབུད་བྱ་བྱི་ཤེས་ལ་གསུངས། དེས་དམུ་ཙ་ཏ་ཏེ་ལ་བཤད།
 དེས་གསེར་ཚོག་མེ་འབྲམས་ལ་བཤད། དེས་སྤྲོང་རྒྱན་མཐུ་ཆེན་ལ་
 བཤད། དེས་བྱིམ་ཆ་ཆ་རྒྱུང་ལ་བཤད། དེས་བན་དེ་མི་བདུན་ལ་
 བརྒྱན་དེ་ཆོས་སྤྱ་བརྒྱར་སྐུ་བས། དཔེ་ཆ་མེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐུབ་ཕྱེད་དུས་
 བོན་པོ་མི་བདུན་གྱིས་ཁྱེར་ནས་གཙང་སྤྲོད་ཕྱེ་མ་གཡུང་དུང་གི་གསང་
 རྒྱལ་ཏུ་སྤྲུལ། ཕྱིས་དུས་ལ་བབས་ཅ་ན། གཙང་གི་གཤེན་པོ་བྱ་འཆོ་
 སྤྲོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པས་གཏེར་ཞལ་ལྷེས་ནས། མེད་མཁས་པ་དཔལ་
 ཆེན་ལ་གདམས་པའོ། བཞུན་པའི་གསལ་བྱེད་ཁམ་ཡུ་རྩ་གྱི་བཅུན་པ་
 དུང་ལུ་ཉི་མེར་གྱིས་བགྱིས་པ་སར་ཇ་ཡན་ཏུ། ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་འདི་
 ནི་གནའ་བོའི་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་འབྱུང་ཁྱུངས་དང་བཅས་པ་
 བཞུན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། འདིར་དབུད་བྱ་བྱི་ཤེས་ཞེས་པ་སྤྲོན་པ་གཤེན་
 རབ་མི་བོ་ཆེའི་གཏུང་སྤྲུལ་ནམས་ལས་གསོ་རིག་གི་རྒྱན་འཛིན་པ་ཡིན་
 ཞིང་། སྤྲོན་པ་གཤེན་རབ་བྱོན་པའི་དུས་རབས་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྤྲོན་གྱི་དུས་
 རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་ཡིན་ཏེ། མཁས་དབང་ནམ་མཁའ་ལོ་རྒྱུས་
 མཛད་པའི་ཞང་བོད་ལ་རྒྱས་ཏི་མེའི་འད་ལས། སྤྱི་ལོའི་སྤྲོན་གྱི་.....
 ༡༧༡༧པའི་ཤིང་གྱི་ལོར་བོན་གྱི་སྤྲོན་པ་གཤེན་རབ་འབྱུངས་ཤིང་དེ་
 དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱི་གཉིས་བཞུགས་པར་བཤད། དུས་རབས་དེ་ནས་
 ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྲོད་མེད་བཅུན་གྱིས་གསོ་རིག་སྤྱོད་ལྷ་བཅུགས་པའི་བར་ལོ་
 ར་ཉིས་སྤྲོང་དུག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་སྤྲོན་པ་ནམས་ཀྱིས་སྤྲོན་

གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་ལག་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་ཐོག་གི་༡༩༧༧པའི་ཤིང་བྱི་ལོར་འབྲངས་པའི་སྤྱི་ཚུལ་གཉེན་
ཁྲི་བཅན་པོའི་སྐབས་སུ་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་ཤེས་རིག་གི་
ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཞིང་ཆོན་བཅུ་གཉིས་བྱང་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་ཕན་ཤེས་
སྒྲན་དབྱེད་ཅེས་པའི་ཞིང་ཆོན་དེ་ནི་ནད་པ་ལ་སྒྲན་བཅས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཞིང་
ཆོན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེ་ནས་བཟུང་སྤྱི་ཚུལ་རིམ་ཚོན་ལ་སྤྱི་གཤེན་
ཏི། དེང་དུས་ཁ་སྐད་ཉམས་ན་སྒྲན་པ་རེ་འཛག་སྟོན་ཡོད་འདུག སྤྱི་
ལོ་དེ་དུས་རབས་དྲུག་པའི་སྐད་ཅམ་ན་སྤྱི་ཚུལ་གཉེན་རབས་སོ་གཅིག་པ་
ཉལ་རི་གཉེན་གཅིགས་དཔུས་ལོང་དུ་བྱུང་བ་དེ་ལ། བོད་ཡུལ་ཤར་
ཚུགས་འཁའི་ཡུལ་ཏི། དེང་དུས་ར་པ་བོད་རིགས་རང་རྒྱུང་ཁྲལ་གྱི་ས་
ཆ་དེ་ནས་སྒྲན་པ་བོས་ཏི་མིག་ལྟེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་
དགའ་སྟོན་སོགས་ཚུལ་རབས་དེ་བ་ཐེར་མང་པོའི་ནང་འཁོད་ཡོད་པ་རེད།

གཉིས། མི་རིགས་གཞན་གྱི་གསོ་རིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཚུལ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧པའི་ས་གྲང་ལོར་སྤྱི་ཚུལ་སོ་གཤེན་པ་ཆོས་ཚུལ་སྤྱང་
བཅན་སྐམ་པོས་བོད་ཡུལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པ་དང་། ཚུགས་བཞིའི་
ཚུལ་ཁབ་ཁག་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ཞིང་། དུས་མཚུངས་སུ་རྒྱ་དཀར་ནག་
དང་ཏི་ཟིག་གི་ཡུལ་ནས་སྒྲན་པ་མང་པོ་བོས་ཏི། ཡུལ་དེ་དག་གི་སྒྲན་
དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཁ་ཤས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྒྲན་བཅས་ཡང་འགའ་ཞིག་བཙམས་འགོ་རྒྱགས་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཤེས་བྱ་
ཀྱང་བྱུང་། [པེ་ཤ ༥༤.༧.༢༩]ལས།

སྤྱི་བཅན་དུས་སྤྱུགས་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་། །

ཡག་ཚུལ་རིང་ལ་རྒྱ་བཟའི་ཡུགས་ན་མས་དང་། །

རྒྱ་གར་བེ་ཅི་སྤྱུགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བཅུམས་མང་། །

མཁས་མང་བསྐྱོས་པའི་སྤྱི་མ་ར་རྩ་བུང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༡པའི་ལྷགས་བྱ་མོར་བོད་རྒྱལ་
སྤྱི་དར་མ་བསྐྱོངས་པ་དང་བོད་ཁམས་གཅིག་སྐྱར་གྱི་རྒྱས་པ་ཤོར་ཏེ།
མཐར་སྤྱི་ལོ་༤༡པའི་ས་སྤྱང་མོར་འབངས་ཀྱིན་ལོག་ཡུང་བའི་རྒྱན་གྱིས་
བོད་ཀྱི་གནའ་རྩལ་དང་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱུག་པར་མ་ཟད་ཤེས་རིག་
ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་བསྐྱུང་སྤྱོད་གནང་མཁན་རེ་ཞིག་མ་ཡུང་སྐབས། བོད་
ཀྱི་གསེ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་ལའང་བཀག་འཁོག་གང་འཆམས་ཞིག་
ཐེབས་ཡོད་པས། བསྐྱུན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སྤྱི་ལོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་
བཟང་པོ་[སྤྱི་ལོ་༥༤ནས་༡༠༥༥བར་]རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ཐེབས།
སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་བོད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་པ་དང་། རྩར་སྒྲིབ་
ལ་རྩ་བ་དབྱིག་གི་རིན་ཆེན་སྤྱུགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་
སྤྱི་ལོ་བཅུ་པ་སྤྱུགས་བསྐྱར་དུ་བསྐྱར་བའི་སྤྱི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་ལས།

ཕྱི་དར་རྒྱལ་གཞུང་མ་རྩེས་བསྐྱར་མང་ཡང་། །

རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བརྒྱད་པ་སྤེལ་བ་ལས། །

སྤྱི་ལོ་སྐུ་པ་མི་བཞི་ལས་བརྒྱད་དེ། །

ཞང་ཞུང་དར་མཁོན་གཡུ་ཚོག་པ་ལ་སྤྱུགས། །

བོད་ཀྱི་གཞན་མན་ཅན་ན་མས་ཚོག་མར་གྱུས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཤམ། གསེརིག་གི་སྒྲོབ་ལུ་སྒྲོབ་མར་བྱུང་ཚུལ།

ཨ་ཁུམ་སྒྲོབ་བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་ལུ་སྒྲོབ་མི་གསེརིག་སྒྲོབ་ལུ་ཡིན་ཞིང་།
 དེའང་སྒྱི་ལོ་༢༥༥པའི་ཤིང་ལྷག་ལོར་བོད་ཀྱི་ཁུམ་རབས་སོ་བརྒྱད་པ་གྲི་
 སྒྲོབ་ཞེ་བཅན་ཁུམ་པོའི་གྲི་ལ་བཞུགས་པ་དང་། ཚེས་དང་རིག་གནས་
 ཀྱི་བྱ་བཞག་ལ་ཏུ་ཅང་ཐུགས་ཁུར་གནང་ཞིང་། སྒྲོབ་དཔོན་པེ་རོ་ཅ་ན་
 ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲན་ཅིས་ལ་སོགས་བོན་ཀྱི་རིག་གཞུང་
 རྒྱུ་པ་ནམས་བཅས་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་ནང་པའི་ཚེས་དང་རིག་གནས་
 དར་སྒྲིལ་བཏང་ཚུལ། བཀའ་ཐང་གི་ལ་བྲག་མ་ལས་གསལ་བ་སྐྱར་དང་།
 སྐབས་དེར་ཚེས་ཁུམ་ཆེན་པོས་བདག་བསྐྱར་སེལ་ཏུ་གཡུ་སྒྲོབ་ཡོན་ཏན་
 མགོན་པོ་དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པའི་ཚུ་སྒྲག་སྒྱི་ལོ་༢༤༩ལོར་གོང་པོ་སྒྲན་ལུང་ཏུ་
 གསེརིག་སྒྲོབ་ལུ་བཅུགས། སྒྲོབ་མར་སྒྲོབ་མ་སྐྱམ་བརྒྱ་དང་། སྒྲོབ་
 ཡུན་ལོ་བཅུ། སྒྲོབ་སྒོན་རྗེས་སུ་སོ་སོའི་ཡོན་ཆ་དང་བསྐྱར་པའི་སྒོབ་
 ཐང་གི་མིང་བཅས་གཏན་འཁེལ་བྱས་པར། དེམ་པ་མཐོ་ཤོས་ལ་འབྲུམ་
 རམས་doctor's degree པ་དང་། དེའི་འོག་མ་ལ་རབ་འབྲུམས་
 Master's degree པ། དེའི་འོག་མ་ལ་བཀའ་བཅུ་(bachelor)
 པ། དེའི་འོག་མ་ལ་བསྐྱར་རབ་བཅས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེས་ཡོད་པ་
 རེད། ཐ་སྐྱད་དེ་དག་དེང་ཏུས་ཀྱང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།
 སྒྲོབ་ཐེངས་དང་པོ་ལ་སྒྲན་པ་འབྲུམ་རམས་པ་ལྔ་བཅུ་དང་། རབ་
 འབྲུམས་པ་ལྔ་བཅུ། བཀའ་བཅུ་པ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྒོན་ཞིང་། དེ་དག་
 ལ་སྒྲན་པས་ནད་པའི་དོན་ཏུ་བྱ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་།

བུམས་དང་སྒྲིང་རྩི་གང་འདྲ་ཞིག་བཅངས་དགོས་པ་སོགས་སྒྲན་པའི་ཆ་ད་
 གཞི་དང་། སྒྲིགས་ཁྲིམས་གཏན་འཁེལ་གནང་ཡོད་པ་དང་། སློབ་
 ཐོངས་གཉིས་པ་ལ་བོད་ཡུལ་སྤྱད་སྤྱད་བར་གསུམ་དང་རྒྱ་དཀར་ནག
 ཏ་ཟིག་སོགས་ཡུལ་གྱུ་གཞན་ནས་ཡོང་པའི་སློབ་མ་དང་གསེ་རིག་དོན་
 གཉེར་བ་སྟོང་ཡག་གཅིག་ཙམ་འདུས་སྡེ་ལ་ཞིབ་པ་གཟུ་སྟོན་ཆིང་མའི་ནམ་
 ཐར་ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། སྐབས་དེར་སློབ་གཉེར་བ་ནམས་ཀྱི་བསྟུལ་
 གཞིའི་དཔེ་ཆ་ནི། སུར་གྱི་གསེ་རིག་འབྲམ་བཞི་ལ་ཕེ་རོ་ཙམ་སོགས་
 ཀྱིས་གང་འཆམས་བཅོ་བཙས་གནང་ཞིང་དེ་ལ་གསེ་རིག་རྒྱད་བཞི་ཞེས་
 མཆན་གསལ་ནས་བེད་སྤྱད་བྱས་ཡོད་སྟེ་མཁས་དབང་ནམ་མཁའི་ཚོར་
 བུའི་ཞང་བོད་ལོ་རྒྱུས་ཉི་མའི་འོད་ལས། དེང་དུས་དངོས་ཡོད་བོན་གྱི་
 བཀའ་འཕྱར་གྱི་ཁྲིད་ན་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ནི། བདུད་རྩིའི་བང་
 མཛོད་འབྲམ་བཞི་རྩ་ཡགས་པ། བྱ་འཆོ་སྤྱང་པའི་རྒྱལ་པོའི་གཉེར་མའི་
 རྒྱུར་ཆ་བ་ཡུགས་འབྲམ་སྟོན་པོ། འཆོ་བྱེད་སྟོན་འབྲམ་དཀར་པོ།
 འཆོ་ཐབས་དབྱེད་འབྲམ་ཁྲ་པོ། གསེ་བྱེད་ནད་འབྲམ་ནག་པོ། ཞེས་
 རྩ་ཡགས་པ་འདི་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ནམས་ནི་མདོ་སྡེ་ཆེན་པོ་དཔྱ་རྩ་ཡགས་
 པའི་ནང་ཆན་གྱི་འབྲམ་བཞི་ཡོན་པ་དང་། དེང་དུས་ཡོངས་ཡུགས་ཀྱི་
 རྒྱད་བཞི་འདིའང་གཞི་ཆའི་འབྲུང་ཁྲངས་དབྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྡེ་ཆེན་པོ་ལྷའི་ནང་
 ཆན་རྩ་ཡུར་པ་ཞིག་རྟེ། རྒྱད་བཞི་རྩ་ཡགས་པ་འདི་ནམས་ལོ་ཆེན་ཕེ་རོ་
 ཙམ་པོན་གྱི་སྟོན་གཞུང་ལས་སྤངས་པ་ཞིག་ཡོན་པའི་ཉུགས་སྤྱ་བྱ་བ་
 པའི་འཁོར་དྲང་སྤྱང་དང་། ནད་བཙས་ཀྱི་ཡུགས་ནམས་ཞང་ཞུང་གི་
 རྒྱད་རང་སར་བཞག་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སྟུབ་པའི་སྟེལ་ཉི་མ་བཟུན་
 འདོན་(རབ་བྱུང་༡༩) ཀྱིས་མཛོད་པའི་བཀའ་འཕྱར་སྒྲིག་བྱང་ནང་དུ་

གསལ་བར་གསུངས་ཡོད། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ།

བཞི། བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་
གསར་གཏོད་ཀྱི་ལས་རྒྱ་ཕྱིན་པ།

སྤྱི་མའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་
ཏན་མགོན་པོས་[༡༧༩༤—— ༡༩༠༩]གསེང་རིག་རྒྱད་བཞིའི་བྲིད་་་
རྒྱན་མི་འདྲ་བ་བཞུགས་བ་གང་ཐོབ་ལྷུས་ཞིང་། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་།
ཏ་ཟིག་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱུད་བརྩམས་གནང་བའི་གསེང་རིག་གི་
བརྟན་བཙོས་ཁག་ལ་དབྱེད་གཞིར་བབྱང་ཞིང་ཞིབ་འཇུག་གནང་བ་དང་།
དུས་མཚུངས་སུ་གསེང་རིག་རྒྱད་བཞི་ལ་གང་འཚམས་ཀྱི་ལེགས་བཙོས་དང་
ཁ་ལྷོན་གནང་ཞིང་བྲིད་རྒྱན་སྟེལ།

སྤྱི་མའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པས་
[༡༩༣༠—— ༡༩༣༧]རྒྱ་དཀར་དང་། ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་སུ་
བྱོན་ནས་དངོས་ཁམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་བ་བསམ་མང་པོ་ཞིག་ཨོ་རྒྱན་གྱི་
མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ལས་ལྷས། སྤྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་སྤྲོན་རྩིས་སོ་
སའི་རྒྱ་དང་རུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྟེ་ལྷགས་བརྒྱད་ཁམས་བརྒྱད་་་
བསྟེགས་ཚུལ་དང་། དངུལ་རྒྱ་བཙོ་བསྟུ་དང་དུག་འདྲོན་བྱེད་བསམ་
སོགས་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་གི་ནང་དུ་སྤར་ཐེད་པའི་རིན་ཆེན་སྦྱར་ཐེབ་བྱ་
ཚུལ་སྟོར་མང་པོ་ཞིག་གསར་གཏོད་གནང་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱི་མའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་འགོ་ལ་ཀམ་པ་སྤྱི་ཕེབ་གསུམ་པ་
རང་བྱུང་རྟོ་རྩིས་[༡༩༤༧—— ༡༩༥༧]སྤྲོན་རྩིས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ལ་

